

SAMRÅDSUNDERLAG

Ansökan om omprövning av Stora mölla kraftverk i Pinnån



Lund 2021-07-15

Fiskevårdsteknik AB

Innehåll

- Inledning
- Nuvarande förhållanden
- Sökt verksamhet
- Miljökonsekvenser
- Sammanfattning

Bakgrund

- Stora Mölla kraftverk ägs och drivs av Jan Eklund
- Anläggningen ingår i prövningsgrupp 1 i den nationella planen för omprövning av vattenkraft med prövning 1 februari 2022
- Förstahandsyrkande: Jan Eklund avser att ansöka om en omprövning av hela anläggningen inklusive tillbyggnader som gjorts efter dom A 56/1958 i mål AD 67/1957
- Tillbyggnad genomfördes med stöd av Vattenlagen (1983:291) 4 kap. 2 § (vilket motsvarar Miljöbalken kap. 11 § 12), eftersom det vid tidpunkten ansågs uppenbart att inga enskilda eller allmänna intressen påverkades
- Andrahandsyrkande: Omprövning av villkor i dom A 56/1958, mål AD 67/1957 och tillståndsprövning av tillbyggnad som tillkommit 1990
- Andrahandsyrkandet kräver samråd med myndigheter och särskilt berörda
- Ett samråd genomförs för att undvika ev. tidskrävande kompletteringar alternativt avvisande
- Detta samrådsunderlag är framtaget med utgångspunkt från andrahandsyrkandet



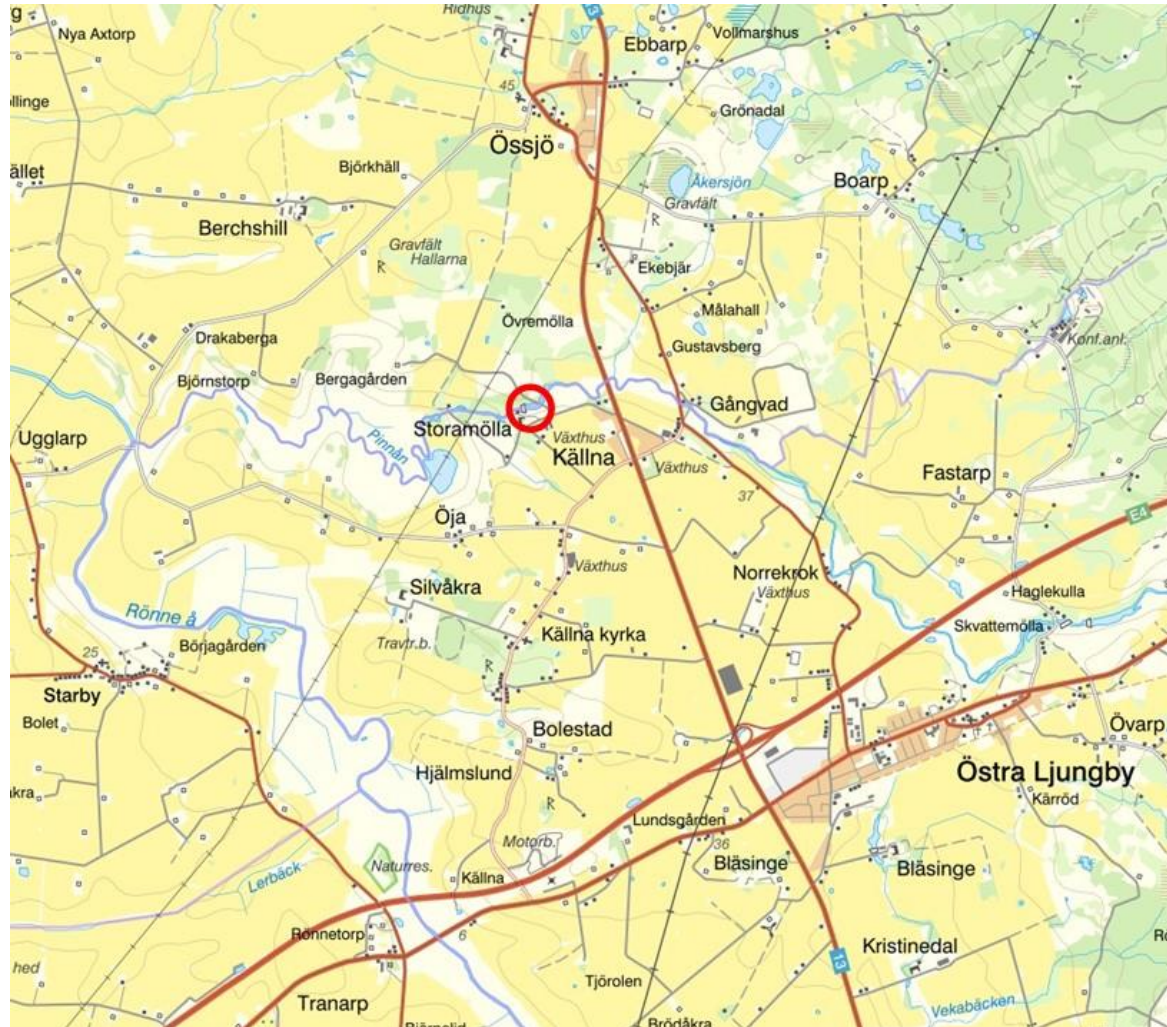
Administrativa uppgifter

Huvudman:	Jan Eklund
Fastigheter:	Öjamölla 1:3, Össjö 26:134
Tekniskt ombud:	Viktor Hebrand, Fiskevårdsteknik AB 0707-915680 viktor.hebrand@fvt.se
Juridiskt ombud:	Viktor Falkenström, Advokatsbolaget sjutton34 0702-082168 viktor.falkenstrom@sjutton34.se

Innehåll

- Inledning
- Nuvarande förhållanden
- Sökt verksamhet
- Miljökonsekvenser
- Sammanfattning

Orientering



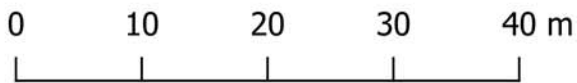
NUVARANDE FÖRHÅLLANDEN
Översikt

Plan, Skala 1:600

FÖRKLARING
Vattenytor (W) avser förhållanden vid
inmätning utförd 2021-03-31

Nivåer anges i RH2000.

RH2000 + 72,08 m = Lokalt höjdsystem



JAN EKLUND
STORA MÖLLA, PINNÅN
OMPRÖVNING

Fiskevårdsteknik AB
Lund 2021-07-15

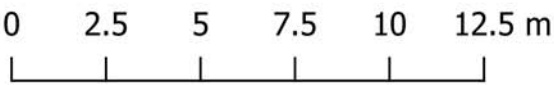
NUVARANDE FÖRHÅLLANDEN
Dammanläggning

Plan, Skala 1:200

FÖRKLARING
Vattenytor (W) avser förhållanden vid
inmätning utförd 2021-03-31

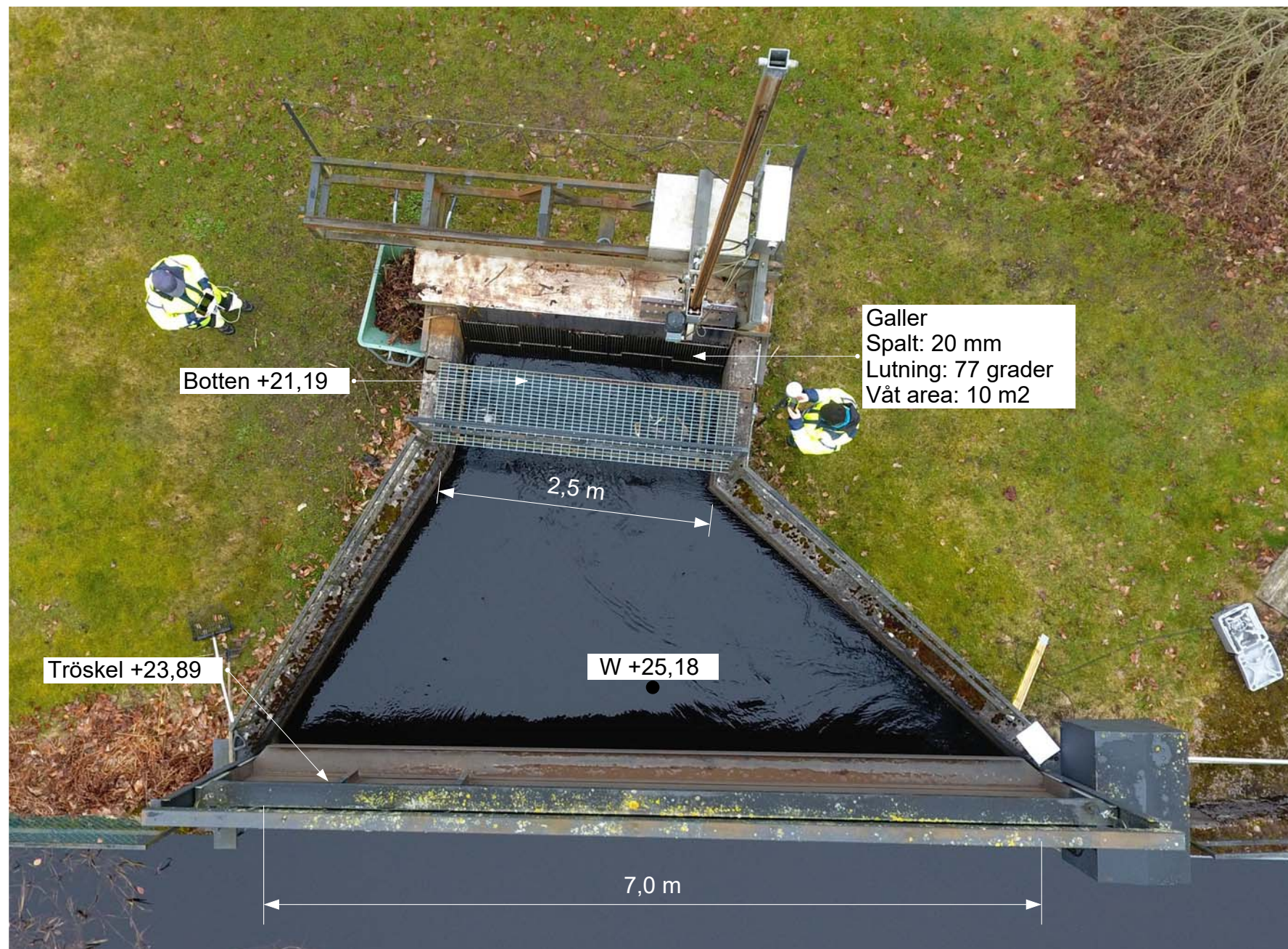
Nivåer anges i RH2000.

RH2000 + 72,08 m = Lokalt höjdsystem



JAN EKLUND
STORA MÖLLA, PINNÅN
OMPRÖVNING

Fiskevårdsteknik AB
Lund 2021-07-15



NUVARANDE FÖRHÅLLANDEN Intag

Plan, Skala 1:50

FÖRKLARING

Vattenytor (W) avser förhållanden vid
inmätning utförd 2021-03-31

Nivåer anges i RH2000.

RH2000 + 72,08 m = Lokalt höjdsystem

JAN EKLUND
STORA MÖLLA, PINNÅN
OMPRÖVNING

Fiskevårdsteknik AB
Lund 2021-07-15



Figur 1. Anläggningen består från vänster till höger av: intag till ny kraftstation, blockerat kvarnintag, intag till äldre kraftstation, flodutskov och skibordsdamm.



Figur 2. Dammanläggning sett från nedströmssidan.



Figur 3. Intag till ny kraftstation.



Figur 4. Det 6 m höga vattenfallet i naturfåran som utgör ett naturligt definitivt vandringshinder för alla arter utom ål. Vy uppströms.



Figur 5. Intagstuben till den nya kraftstationen passerar genom den västra kvarnbyggnaden.



Figur 6. Äldre kraftstations utloppskanal passerar in under den nya kraftstationen. Nedersta del av ny intagstub.



Figur 7. Nytt turbinhus samt utloppskanal.



Figur 8. Utloppskanal till vänster i bild samt naturfåran till höger i bild.

Tillstånd

- Tillstånd och villkor för Stora mölla kraftstation regleras genom Söderbybygdens vattendomstols dom i mål AD 67/1957 Stora mölla kraftverk, A 56/1958.
- Tillstånd gavs för två turbinintag på 200 respektive 30 hästkrafter
- Villkor:
 - Korttidsreglering mellan höjderna +96,27 till +97,27
 - Minimitappning genom turbiner eller utskov på minst 100 l/s
 - Ålyngeluppsamling nedströms anläggningen
 - Fiskgaller med högst 20 mm spaltvidd framför turbinintaget
 - Vattenståndsskala på väl synlig plats

Miljökvalitetsnormer

Pinnån: Rönne å-Hjälmsjön, VISS EU_CD: SE623444-133589

- Den måttliga ekologiska statusen för vattenförekomsten beror till stor del på påverkan från jordbruk samt bristande konnektivitet som beror på dammar och vattenkraft

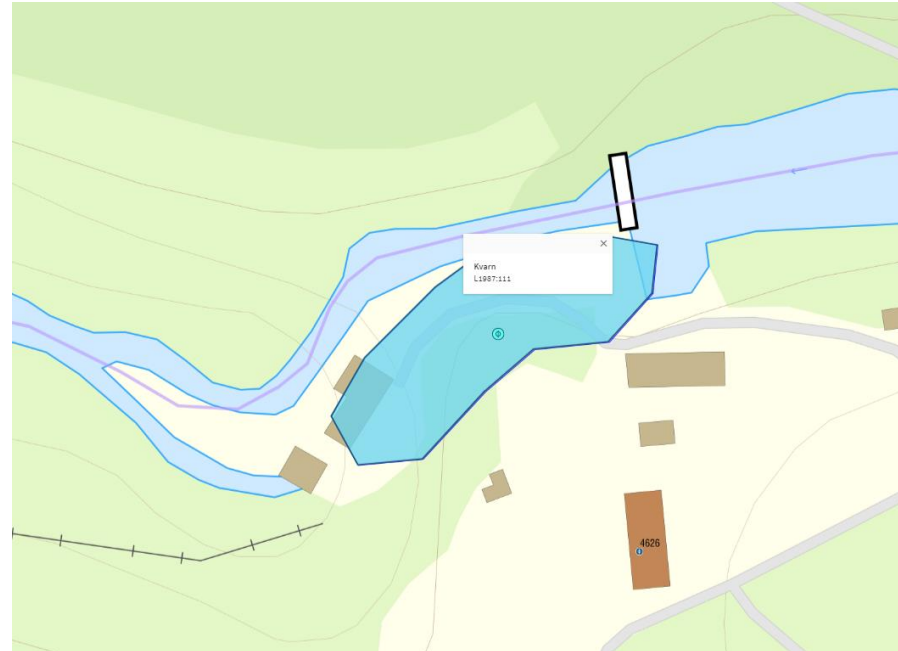
VISS 2021-07-05			Pinnån
	Kvalitets-faktor	Parameter	Klassning VISS
Ekologisk status			Måttlig
	<i>Biologiska</i>		
		Fisk	Måttlig
		Påväxt-kiselalger	God
		Bottenfauna	Ej klassad
		Makrofyter	Ej klassad
	<i>Fysikaliska och kemiska</i>		
		Näringsämnen	Hög
		Ljusförhållanden	Ej klassad
		Syrgasförhållanden	Ej klassad
		Försurning	God
		Särskilt förorenande ämnen	God
	<i>Hydromorfologiska</i>		
		Konnektivitet	Dålig
		Hydrologisk regim	Dålig
		Morfologiskt tillstånd	Otillfredsställande
Miljökvalitetsnorm			
		Ekologisk status	God 2027

Områdesskydd

- Området vid Stora mölla ingår ej i något utpekat riksintresse eller annat områdesskydd
- Strandskydd 100 m från strandkant

Kultur

- Miljön kring Stora mölla är registrerad som möjlig fornlämning i Forsök
- Övre, östra kvarnbyggnaden har låg känslighet för åtgärder¹
- Nedre, västra kvarnbyggnaden har en högre känslighet för åtgärder¹



Urklipp från Riksantikvarieämbetets karttjänst Forsök.

ID I FORNSÖK	LÄMNINGSTYP	BEDÖMNING	RAÄ-nummer
L1987:111	Kvarn	Möjlig fornlämning	Källna 14:1

¹ Lst Skåne län. Remiss. Analys och förslag på miljöanpassningar av vattenkraften i Rönne å.

Innehåll

- Inledning
- Nuvarande förhållanden
- Sökt verksamhet
- Miljökonsekvenser
- Sammanfattning

Sökt verksamhet

I andrahand söks tillstånd för utbyggnad bestående av;

- Ett intag längst till vänster i dammbyggnaden
- En 125 m lång intagstub från intag till kraftstationen
- En ny kraftstationsbyggnad nedströms äldre kvarnbyggnad
- Två francisturbiner med total slukförmåga om 4,1 m³/s
- En 80 m lång grävd utloppskanal

Miljöåtgärder i samband med omprövning:

- Flyktvägar vid fingaller för nedvandrande fisk
- En ålyngeluppsamlare vid utloppskanalen
- Krypsubstrat på befintlig dammvall
- Upphöra med korttidsreglering
- Minimitappning i naturfåra 200 l/s

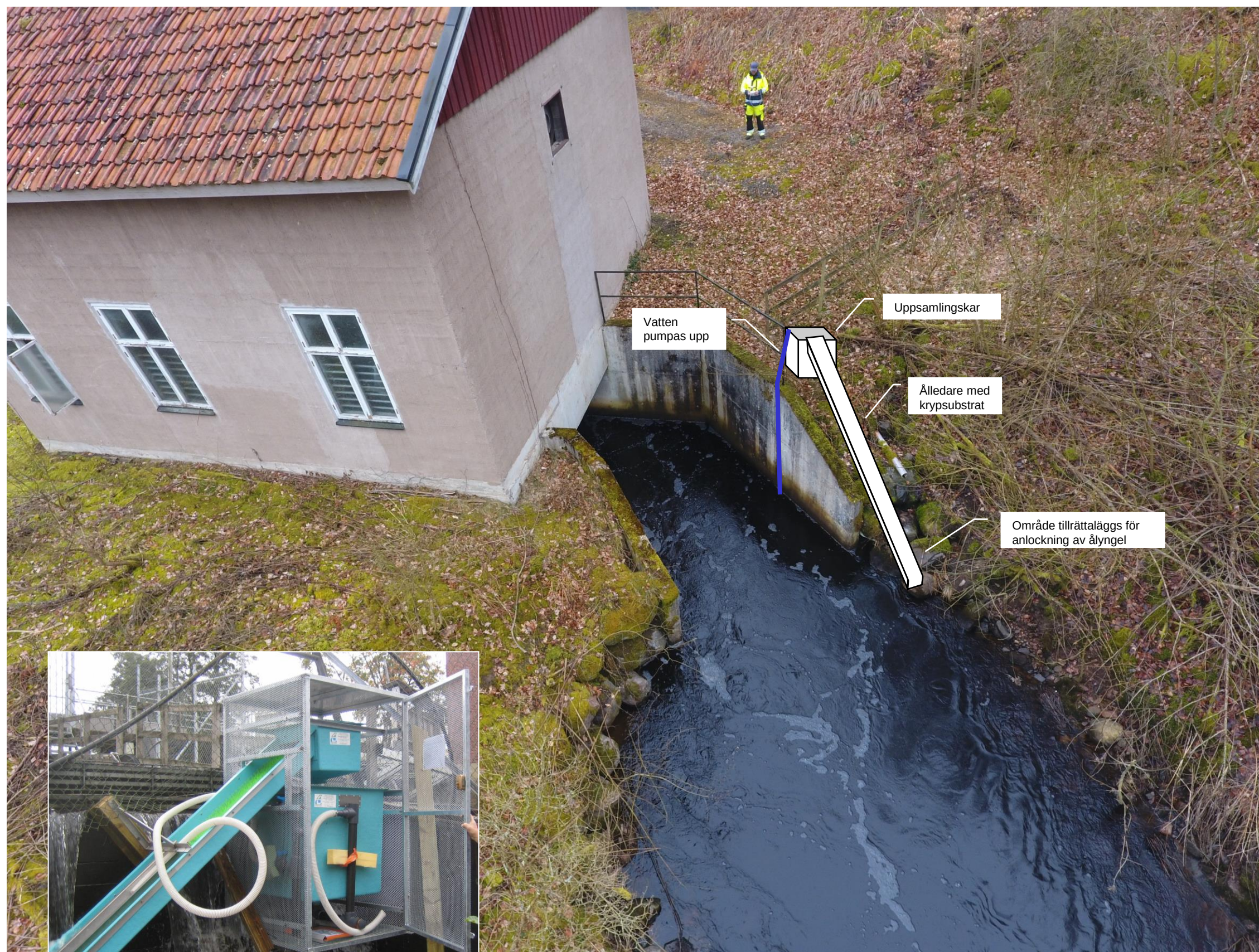


FRAMTIDA FÖRHÅLLANDEN

Förslag ålyngeluppsamlare

KOMMENTARER

- Avsedd för ålyngel som anlockas mot turbinutlopp
- Placering vid hörn där ålyngel kan tänkas ansamlas.
- Placering för lätt åtkomst
- Vatten måste pumpas, ca 1-5 l/s



STORA MÖLLA, PINNÅN
FÖRSLAG MILJÖANPASSNING

Fiskevårdsteknik AB

Lund 2021-04-07

FRAMTIDA FÖRHÅLLANDEN

Förslag ålyngelledare

KOMMENTARER

- Dammen regleras så att det sipprar över vatten, ca 1 cm
- Krypsubstrat anläggs i kanterna med lågt lutande botten (för att ge en kantzon) för att möjliggöra uppvandring av ålyngel



STORA MÖLLA, PINNÅN
FÖRSLAG MILJÖANPASSNING

Fiskevårdsteknik AB

Lund 2021-04-07

FRAMTIDA FÖRHÅLLANDEN

Förslag flyktväg

KOMMENTARER

- Flyktväg avsedd främst för nedvandrande ål
- Utformas förslagsvis som slutna rör (Ø 110 eller 160 mm) som ansluter nära gallret.
- En liten solid plåt i gallret kan skapa en strömrefug framför gallret
- Förslagsvis nyttjas befintlig öppning (Ø 150 mm) vid höger utskov



STORA MÖLLA, PINNÅN
FÖRSLAG MILJÖANPASSNING

Fiskevårdsteknik AB

Lund 2021-04-07

Innehåll

- Inledning
- Nuvarande förhållanden
- Sökt verksamhet
- Miljökonsekvenser
- Sammanfattning

Nollalternativ

- Nollalternativet för andrahandsyrkandet är förhållandena vid enbart äldre kraftstationen så som beskriven i mål AD 67/1957, dom A 56/1958

Miljökonsekvenser

Naturmiljö

- Utökningen av slukförmåga bedöms inte påverka naturmiljö negativt
- Positiva effekter för Pinnån nedströms anläggningen vid upphörande av korttidsreglering
- Ingen påverkan på konnektivitet på grund av förekommande naturligt vandringshinder
- Minimitappning i naturfåran ökar värdet av de strömbiotoper som finns nedan naturligt vandringshinder
- Ca 950 MWh/år ökad utsläppsfri elproduktion

Kulturmiljö

- Intagstub passerar genom nedre kvarnbyggnad
- Utloppskanal från äldre kraftverk är ombyggt
- I övrigt finns ingen påverkan på kvarnmiljön kring Stora Mölla

Enskilda intressen

- Inga enskilda intressen bedöms påverkas av tillbyggnaden



Miljökvalitetsnormer

Biologiska

- Fisk förväntas gynnas av miljöanpassningsåtgärderna i form av förbättrade vandringsvägar för ål, flyktväg vid galler, minimitappning och upphörande av korttidsreglering

Fysikalisk kemiskt

- Ingen påverkan

Hydromorfologi

- Konnektiviteten gynnas av föreslagna miljöanpassningsåtgärder och kommer efter åtgärderna vara jämförbara med referensförhållandena på platsen
- Hydrologisk regim kommer gynnas av upphörande av korttidsreglering
- Morfologiskt tillstånd påverkas inte av sökt verksamhet

Verksamheten bedöms ej hindra att uppnå god ekologisk status för vattenförekomsten

Innehåll

- Inledning
- Nuvarande förhållanden
- Sökt verksamhet
- Miljökonsekvenser
- Sammanfattning

Sammanfattning

I andrahand söks tillstånd för utbyggnad bestående av;

- Ett intag längst till vänster i dammbyggnaden
- En 125 m lång intagstub från intag till kraftstationen
- En ny kraftstationsbyggnad nedströms äldre kvarnbyggnad
- Två turbiner med total slukförmåga om 4,1 m³/s
- En 80 m lång grävd utloppskanal

Samt genomförande av miljöåtgärder i samband med omprövning av verksamheten.



Effekter

- Övervägande positiva effekter för naturmiljön med upphörande av korttidsreglering, minimitappning och konnektivitetshöjande åtgärder
- Verksamheten bedöms ej hindra att uppnå god ekologisk status för vattenförekomsten
- Inga enskilda intressen påverkas